

Broedgeval van Grauwe Kiekendief in de Dollardpolders

Ben Koks en Kees Koffijberg

Hoewel exact cijfermateriaal ontbreekt, moet de Grauwe Kiekendief in de Groningse akkerbouwgebieden ooit een normale verschijning zijn geweest. De laatste decennia zijn nog slechts enkele broedgevallen in bouwland gevonden (Boekema et al. 1983). Wel heeft de soort langer stand gehouden bij het Zuidlaardermeer en in het Lauwersmeer. Dit laatste gebied is tegenwoordig met enkele paren het belangrijkste broedterrein in Nederland, zij het dat van een normale populatie in Nederland nauwelijks nog gesproken kan worden.

In mei/juni 1990 werden steeds sterker wordende 'geruchten' opgevangen over een mogelijk broedgeval van Grauwe Kiekendieven in de Carel Coenraadpolder, aan de Dollard. Nadere inspectie leverde steeds sterker wordende aanwijzingen voor een nest op. Een vervelende bijkomstigheid was dat het mogelijke nest in een perceel luzerne lag, dat binnen zeer afzienbare tijd gemaaid zou worden. Hierop werd direct contact gezocht met de grasdrogerij 'BV Oldambt' in Oostwold, en kon de afspraak worden gemaakt dat een blok van 40 x 40 meter rond het nest niet gemaaid zou worden.

Op 29 juni, 3 dagen voor het maaien, werd na enig struinwerk voor het eerst de exacte nestlocatie opgespoord. In het nest, dat bestond uit een rommelig hoopje dood plantenmateriaal, lagen 3 eieren. Het vrouwtje zat dusdanig vast te broeden, dat zelfs het maaien waarschijnlijk geen enkel verstorend effect heeft gehad. Op 4 juli werden de markeringsvlaggen vlak voor het maaien waren geplaatst, verwijderd. Het vrouwtje zat nog steeds vast te broeden. Op 12 juli werd voor de laatste maal het nest gecontroleerd, met als resultaat één pasgeboren kuiken en twee eieren,

waarvan één aangepikt. Rekening houdend met een broedduur van gemiddeld 23-29 dagen per ei (Cramp & Simmons 1980) moet het eerste ei zijn gelegd rond 14 juni. Op 28 juli werden in het blok welig bloeiende luzerne 3 kuikens aangetroffen die vervolgens werden geringd. Alle jongen zijn vliegvlug geworden en werden in augustus boven de Dollardkwelder waargenomen.

Naast het hierboven beschreven geval, werden ook elders in Nederland in 1990 broedende Grauwe Kieken in bouwland gemeld (ca. 3 paar in Z.-Flevo-land, med. Menno Zijlstra). Ook bij Nieuw Beerta werd in juli een 'verdacht' paar waargenomen, waarvan de mogelijke nestplaats (in een perceel wintergerst) echter reeds was oogst. De kleine opleving in de populatie Grauwe Kiekendieven houdt mogelijk verband met het (plaatselijk) grote aanbod aan muizen (eigen waarneming, Nico Beemster, Menno Zijlstra). Ook andere roofvogels, zoals Bruine Kiekendief en Torenvalk, hebben hier van geprofiteerd.

Als blijk van waardering voor de soepele manier waarop de directie van grasdrogerij 'BV Oldambt' medewerking verleende om het broedsel van de Grauwe Kiekendieven in de CC-polder succesvol te doen verlopen, is namens Avifauna Groningen een exemplaar van het boek 'Vogels van Groningen' en het verslag van de Werkgroep Akkervogels overhandigd.

Literatuur

Boekema E.J., P. Glas & J.B. Hulscher (1983): De vogels van de provincie Groningen. Wolters-Noordhoff/Bouma's Boekhuis, Groningen.

Cramp S. & K.E.L. Simmons (eds.) (1980): The Birds of the Western Palearctic, vol. 2. Oxford University Press, Oxford.

Oeverzwaluwen in de provincie Groningen in 1990

Jan Glas

Ondanks betere weersomstandigheden in de overwinteringsgebieden, waarbij in sommige Sahel-landen zelfs sprake is van een graanoverschot, hebben de oeverzwaluwen iets minder gescoord dan in het broedseizoen van 1989 (zie tabel). Dit geldt zowel voor onze provincie als landelijk.

In Groningen is de afname ten opzichte van 1989 17%. In vergelijking met 1985-1988 is er toch sprake van een goed broedseizoen.

De afname komt procentueel bijna geheel voor rekening van de kolonies in het Lauwersmeer. Hiervoor zijn geen directe redenen aan te voeren, de nestwanden lagen er voor het broedseizoen weer keurig afgestoken bij.

Bij Botjes zandgat was in overleg met de aannemer weer een groot stuk wand gereserveerd voor de oeverzwaluwen. Het bestemde gedeelte bij de afgraving aan de Woortmanslaan te Veendam werd echter niet gebruikt. Een nieuwe zandput, enkele tientallen meters zuidelijker, leek de vogels geschikter.

De oude kolonie bij de Beersterplas was voor het eerst onbezet. Daartegenover staan ook een paar nieuwe vestigingen in vanouds bekende biotopen als Sellingerbeetse met 5 bewoonde nesten en de Veenhuizerstukken met 25 broedpaartjes.

De nieuwe vestiging met 4 bewoonde nesten op het terrein van de nieuwe roeibaan te Harkstede is eenmalig.

Voor de wijze van inventariseren, namen van mensen die gegevens hebben verstrekt en of beschermende maatregelen hebben genomen: zie verslag 1988-1989 of *Grauwe Gors*, jrg. 18, nr. 1 (april 1990).